

<https://helda.helsinki.fi>

Ovatko aivosairaudet tartuntatauteja?

Castrén, Eero

2017

Castrén , E 2017 , ' Ovatko aivosairaudet tartuntatauteja? ' , Duodecim , Vuosikerta. 133 ,
Nro 16 , Sivut 1514 . < <http://www.duodecimlehti.fi/api/pdf/duo13853> >

<http://hdl.handle.net/10138/298005>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Ovatko aivosairaudet tartuntatauteja?

Vastauksen otsikon kysymykseen voisi Matti Uusituvan, Matti Rautalahden ja Erkki Vartiainen pääkirjoituksen perusteella päätellä olevan positiivinen (1). Kirjoituksessa esitellään Duodecimin ja Suomen Akatemian vastikään julkaisema konsensuslausuma tarttumattomien tautien ehkäisystä.

Sairauksien ehkäisyn painottaminen on kansanterveydellisesti oikea ja tärkeä tavoite, mutta lukija jää ihmettelemään, miksi tarttumattomiin sairauksiin artikkelissa ja myös konsensuslausumassa sisällytetään vain sydän- ja verisuonitaudit, syöpä, diabetes ja keuhkosairaudet, mutta ei esimerkiksi dementiaa, aivohalvausta, mielenterveyden häiriöitä tai muita aivosairauksia, ikään kuin nämä olisivat tarttuvia sairauksia.

Euroopan aivoneuvoston (European Brain Council) selvitykset osoittavat, että aivosairauksien yhteiskunnalle aiheuttamat kustannukset ovat suunnilleen samansuuruiset tai suuremmat kuin kirjoittajien huomioimien

kaikkien neljän tautiryhmän aiheuttamat yhteenlasketut kustannukset (2). Aivan vastikään Euroopan aivoneuvosto julkaisi uuden selvityksen siitä, kuinka paljon voimavaroja voitaisiin säästää, jos aivosairauksiin jo tehokkaaksi todetut hoitokeinot saataisiin kaikkien niitä tarvitsevien käyttöön (www.brain-council.eu/activities/projects/the-value-of-treatment). Aivosairauksien aiheuttamien ongelmien suuruutta ja toisaalta niiden ehkäisyn ja asianmukaisen ja tehokkaan hoidon sekä kuntoutuksen tuomia säästöjä ei edelleenkään tahdota tunnistaa, mistä Uusituvan, Rautalahden ja Vartiainen kirjoitus ja sen esitteleminen konsensuslausuma on yksi osoitus.

Konsensuslausuman johdannossa mainitaan, että mielen-terveyden häiriöiden ottamista mukaan harkittiin, mutta aihe todettiin jostain syystä liian vaativaksi ja jätettiin pois. Lausumassa esitettiin mielen-terveydelle omaa konsensuslausumaa. Tällainen mielen-terveyden

konsensuslausuma olisi erittäin tervetullut, mutta sitä voisi laajentaa kattamaan kaikki aivosairaudet, jolloin se voisi olla osa vastikään ehdotettua kansallista aivoterveysteen kohdistuvaa terveysohjelmaa (3).

On aika tunnistaa aivosairaudet merkittävänä, ehkä kaikkein merkittävämpänä tarttumattomien sairauksien ryhmänä ja saada aikaan kansallinen aivoterveysteen tutkimus- ja hoito-ohjelma.

EERO CASTRÉN, akatemiaprofessori
Neurotieteen tutkimuskeskus
Helsingin yliopisto

KIRJALLISUUTTA

1. Uusitupa M, Vartiainen E, Rautalahti M. Painopiste preventioon! Duodecim 2017;133:1125–6.
2. Lindsberg PJ, Castrén E, Korkeila J, ym. Aivosairaudet ovat kalleimmat kansantautimme. Duodecim 2014;130:1721–30.
3. Lindsberg PJ, Korkeila J. Tavoitteena aivojen elämänmittainen terveys. Duodecim 2017;133:191–3.